KANCELARIA
SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 25 lutego 2019 r.

Opinia do ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz

(druk nr 1100)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa przewiduje utworzenie Sieci Badawczej Łukasiewicz (zwanej dalej „Siecią") w odpowiedzi na wyzwania, przed którymi stoją polska nauka i gospodarka w procesie realizacji nowego modelu rozwojowego przedstawionego w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Sieć powstanie w wyniku włączenia do niej części obecnie funkcjonujących instytutów badawczych, dysponujących odpowiednim potencjałem do realizacji celu działalności Sieci. Będzie to struktura posiadająca znaczną autonomię w zakresie realizacji wskazanych w ustawie zadań. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy (druk sejmowy nr 3114), Sieć zapewni bardziej efektywną współpracę instytutów badawczych, które wejdą w jej skład, m. in. dzięki ujednoliceniu mechanizmów zarządzania finansami, zasobami ludzkimi, nieruchomościami oraz prawami własności intelektualnej, a także umożliwi efektywny nadzór nad działalnością zintegrowanych w niej instytutów. Sieć będzie ponadto stanowić zaplecze technologiczne i intelektualne administracji publicznej, szczególnie w obszarach związanych z nowoczesnymi technologiami. Funkcjonowanie Sieci pozwoli także uniknąć powielania tematyk badawczych realizowanych obecnie przez poszczególne instytuty

ul. Wiejska 6/8, 00-902 Warszawa, tel. 22 694 92 26, faks 22 694 91 06, e-mail: Jakub.Zabielski@senat.gov.pl

badawcze. Dzięki współpracy z uczelniami Sieć będzie miała także możliwość oddziaływania na realizację procesu kształcenia kadr dla gospodarki.

W myśl ustawy Sieć utworzą Centrum Łukasiewicz oraz instytuty działające w ramach Sieci (art. 1 ust. 1). Głównym celem Sieci będzie prowadzenie badań aplikacyjnych i prac rozwojowych szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej i innowacyjnej a także polityki naukowej państwa, a także transfer wiedzy oraz wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki (art. 1 ust. 2). Dodatkowo Sieć będzie wspierać politykę gospodarczą państwa, w szczególności przez dokonywanie prognoz trendów i skutków zmian technologicznych, które mogą mieć silny wpływ na społeczeństwo i jego rozwój, oraz analiz aktualnego stanu techniki oraz opracowywanie technologicznych map drogowych na potrzeby polityk publicznych. Sieć będzie ponadto prowadzić działalność mającą na celu kształtowanie świadomości społecznej na temat zaawansowanych technologii.

Za planowanie i koordynację badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w instytutach będzie odpowiadać Centrum Łukasiewicz (art. 2 ust. 1). Jednocześnie Centrum Łukasiewicz będzie również, tak samo jak instytuty, realizować projekty badawcze i komercjalizować ich wyniki. Zakres prowadzonych przez nie badań będzie dotyczyć przede wszystkim obszarów właściwych ze względu na rolę Centrum, tj. własności intelektualnej, zarządzania projektami badawczymi i pracami rozwojowymi, itp.

Centrum Łukasiewicz będzie państwową osobą prawną. Jego siedzibą będzie miasto stołeczne Warszawa (art. 2 ust. 3).

Głównymi zadaniami instytutów działających w ramach Sieci, stosownie do art. 3 ust. 2, będzie realizacja projektów badawczych, w tym międzynarodowych, a także komercjalizacja wyników prac. Poza podstawową działalnością instytuty będą mogły również produkować unikatową aparaturę badawczą i unikatowe materiały, prowadzić działalność metrologiczną, normalizacyjną i certyfikacyjną, opracowywać prototypy nowych rozwiązań technologicznych, prowadzić kursy i szkolenia kadr dla gospodarki, a w razie potrzeby także inną działalność związaną z ich charakterem (art. 4). Ważnym aspektem funkcjonowania instytutów będzie ich działalność na rzecz społeczeństwa, dlatego wśród zadań instytutów znalazła się również popularyzacja nauki i wiedzy o nowych technologiach.

Instytuty, które będą działać w ramach Sieci, zachowają odrębną osobowość prawną. Oznacza to, że będą działać we własnym imieniu i na własny rachunek (art. 3 ust. 6).

Z punktu widzenia zewnętrznych partnerów główną zmianą będzie uzupełnienie nazwy instytutu o określenie „Sieć Badawcza: Łukasiewicz” (art. 3 ust. 4).

Działalność Centrum Łukasiewicz zostanie objęta audytem zewnętrznym, przeprowadzanym nie rzadziej niż raz na 4 lata. Zakres audytu będzie dotyczył prawidłowości realizacji zadań, rocznego planu finansowego, sprawozdawczości i funkcjonowania kontroli wewnętrznej oraz obejmie okres jednego roku działalności Centrum Łukasiewicz. Za zlecenie przeprowadzenia audytu zewnętrznego będzie odpowiedzialny Prezes Centrum Łukasiewicz (art. 14 ust. 2 pkt 6), który będzie mógł zostać odwołany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w przypadku niedopełnienia tego obowiązku (art. 15 ust. 1 pkt 6).

Centrum Łukasiewicz i instytuty będą działały na podstawie statutów i regulaminów organizacyjnych (art. 7 i art. 8). Statut Centrum Łukasiewicz zostanie nadany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, natomiast statuty instytutów będą uchwalały rady instytutów. Regulamin organizacyjny Centrum Łukasiewicz ustali jego Prezes (art. 14 ust. 2 pkt 5), zaś regulaminy organizacyjne instytutów – dyrektorzy, po zasięgnięciu opinii rad instytutów (art. 24 ust. 2 pkt 3). Zarówno statuty, jak i regulaminy organizacyjne instytutów będzie zatwierdzał Prezes Centrum Łukasiewicz (art. 36 ust. 2 pkt 1).

Poza rocznymi planami działalności Centrum Łukasiewicz i instytutów (art. 9 ust. 1 i 2) będzie również opracowywany wspólny plan działalności dla całej Sieci, a także strategie na okres 4 i 10 lat (art. 9 ust. 3). Strategie będzie przygotowywać Prezes Centrum Łukasiewicz, korzystając ze wsparcia Kolegium Doradców, a zatwierdzać – Rada Centrum Łukasiewicz.

Organami Centrum Łukasiewicz będą Prezes i Rada Centrum Łukasiewicz (art. 10). Zgodnie z art. 11 ust. 1 Prezesa Centrum Łukasiewicz będzie powoływał, na okres 5 lat, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Prezes Centrum Łukasiewicz będzie działał przy wsparciu Wiceprezesów (maksymalnie 4), których, na jego wniosek, będzie powoływał, na okres 5 lat, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

W myśl ustawy, z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz będą zawierane umowy o zarządzenie Siecią (art. 12). Będą one określać m. in. kryteria oceny ich pracy i warunki wynagradzania w oparciu o przepisy znowelizowanej w tym celu ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

Przy Prezesie Centrum Łukasiewicz zostanie powołane Kolegium Doradców, będące gremium o charakterze opiniodawczo-doradczym (art. 16).

W skład Rady Centrum Łukasiewicz, zgodnie z art. 18, wejdą Przewodniczący oraz 5 członków, w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, wskazanych przez ministrów właściwych do spraw energii (1 członek), gospodarki (2 członków), informatyzacji (1 członek) oraz szkolnictwa wyższego i nauki (1 członek). Przewodniczącego Rady Centrum Łukasiewicz i jej członków powoła minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek właściwych ministrów.

Do najważniejszych zadań Rady Centrum Łukasiewicz będzie należało programowanie prac Sieci (zatwierdzanie strategii działalności Sieci i wyznaczanie jej kierunków), a także wyrażanie zgody na tworzenie przez Centrum Łukasiewicz spółek kapitałowych. Poza tym Rada Centrum Łukasiewicz będzie posiadać szereg kompetencji związanych z zatwierdzaniem i opiniowaniem dokumentów przygotowanych przez Prezesa Centrum Łukasiewicz.

W myśl art. 20 ustawy organami instytutu będą dyrektor i rada instytutu. Dyrektora będzie powoływać Prezes Centrum Łukasiewicz na okres 5 lat. Z dyrektorem oraz zastępcami dyrektora będą zawierane, tak jak w przypadku Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz, umowy o zarządzanie instytutem.

Dyrektor instytutu będzie przede wszystkim kierował działalnością instytutu i reprezentował go na zewnątrz (art. 24). Rada będzie natomiast uchwalać statut instytutu, określać perspektywiczne kierunki działalności instytutu, a także wyrażać opinie na temat najważniejszych dokumentów, na podstawie których będzie działał instytut (art. 26).

W myśl art. 27 w skład rady instytutu będzie wchodzić nie mniej niż 9 i nie więcej niż 15 osób (docelową liczbę określi statut instytutu), przy czym nie więcej niż 40% jej składu będą stanowili pracownicy instytutu.

Centrum Łukasiewicz i instytuty będą mogły prowadzić, obok działalności w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, także działalność gospodarczą (art. 28 ust. 1) pod warunkiem, że działalność ta będzie wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym i nie będzie w żadnej formie finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa. Dochód osiągany z jej prowadzenia powinien być przeznaczany wyłącznie na działalność podstawową Centrum Łukasiewicz albo instytutu.

Realizując cele Sieci określone w art. 1 ust. 2, Centrum Łukasiewicz i instytuty będą mogły tworzyć spółki kapitałowe, a także obejmować lub nabywać akcje lub udziały w takich spółkach (art. 30).

Istotnym partnerem Sieci, obok przedsiębiorców, będą uczelnie. Współpraca Centrum Łukasiewicz i instytutów z uczelniami będzie opierała się na umowach dotyczących przede wszystkim wspólnej realizacji projektów badawczych i komercjalizacji oraz kwestii kształcenia kadr (art. 32).

W myśl art. 35 nadzór na działalnością Centrum Łukasiewicz będzie sprawował minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Uprawnienia nadzorcze ministra obejmą m. in. zatwierdzanie rocznego planu finansowego i rocznego sprawozdania finansowego Centrum Łukasiewicz oraz sprawowanie nad nim kontroli w zakresie legalności, rzetelności, gospodarności i celowości wydatkowania środków publicznych.

Działalność instytutów będzie natomiast nadzorowana przez Prezesa Centrum Łukasiewicz (art. 36) m. in. w zakresie zgodności z przepisami prawa i statutami, prawidłowości realizacji podstawowych zadań, czy prawidłowości wydatkowania środków finansowych z przyznanych im dotacji.

Zgodnie z art. 37 działalność Sieci będzie podlegała dokonywanej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki ewaluacji, która pozwoli ocenić wpływ działalności Sieci na rozwój nauki, innowacyjności i gospodarki. Do przeprowadzenia ewaluacji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki będzie powoływał ekspertów spośród przedstawicieli środowisk naukowych i gospodarczych, w tym ekspertów zagranicznych.

Rozdział 7 (art. 39–47) zawiera przepisy dotyczące reorganizacji Sieci, w tym tworzenia, łączenia, podział, likwidacji i upadłości instytutów.

W rozdziale 8 zostały zawarte przepisy regulujące zatrudnienie pracowników w Centrum Łukasiewicz i w instytutach.

Ustawa określa również zasady gospodarki finansowej Sieci (rozdział 9).

Nowa regulacja pociąga za sobą konieczność nowelizacji 27 ustaw.

Ustawa wejdzie w życie zasadniczo z dniem 1 kwietnia 2019 r. Część przepisów wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (w szczególności przepisy

nowelizujące ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawę – przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także związane z nimi przepisy przejściowe i dostosowujące). Niektóre przepisy (w szczególności dotyczące wpisywania instytutów działających w ramach Sieci do Krajowego Rejestru Sądowego) wejdą w życie z dniem 1 kwietnia 2020 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 77. posiedzeniu w dniu 21 lutego 2019 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 3114) pochodził z przedłożenia poselskiego. Po przeprowadzeniu pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 17 stycznia 2019 r. projekt ustawy został skierowany do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Gospodarki i Rozwoju. Komisje po rozpatrzeniu tego projektu na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2019 r. wniosły o jego uchwalenie w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu komisji (druk sejmowy nr 3227). W trakcie II czytania wniesiono 30 poprawek. Sejm uchwalił 7 z nich. W trakcie prac w Sejmie nie wprowadzono do projektu zmian, które w sposób istotny zmieniły jego brzmienie niemniej należy zwrócić uwagę, że:

1) zrezygnowano z przepisu, który przewidywał, że do zamówień, których przedmiotem i istotą jest świadczenie przez Centrum Łukasiewicz i instytuty Sieci usług i prac badawczo-rozwojowych o charakterze komercyjnym, pod warunkiem jednoznacznego księgowego wyodrębnienia tej działalności, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (art. 35 projektu ustawy);
2) przesądzono, że od decyzji Prezesa dotyczących dotacji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 68 ust. 5);
3) przesądzono, że wysokość nagrody rocznej przyznanej zatrudnionym w Centrum Łukasiewicz i instytutach członkom „kadry zarządzającej” nie może przekroczyć czterokrotności ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody (projekt przewidywał dwunastokrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego) (art. 76 pkt 5 lit. d);
4) zrezygnowano ze zmian w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (art. 78 projektu ustawy);
5) dodano zmiany w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 95), przesądzając, że indywidualne studia

międzyobszarowe, prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce będą kontynuowane do zakończenia cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2021/2022; ponadto wskazano, że osobie, która uzyskała stopień doktora po ukończeniu studiów doktoranckich, okres odbywania tych studiów, nie dłuższy niż 4 lata, zalicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze; doprecyzowano również kwestie pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej za autorstwo artykułu naukowego opublikowanego w ostatecznej formie w latach 2017 i 2018;

6) dodano zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce polegające głównie na doprecyzowaniu zasad przekazywania środków finansowych uczelniom przez ministra (art. 96 pkt 28–32);
7) uzupełniono katalog nowelizowanych ustaw o ustawę z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (art. 97);
8) doprecyzowano przepisy przejściowe i dostosowujące.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 25 ust. 1 pkt 5 – przepis ten powinien odsyłać do art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. d. W lit. c mowa jest o sprawozdaniu z działalności, a nie sprawozdaniu finansowym.

Propozycja poprawki:

w art. 25 w ust. 1 w pkt 5 wyrazy „art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. c” zastępuje się wyrazami „art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. d”;

2) art. 27 ust. 6 – kierując się § 156 Zasad techniki prawodawczej przepis powinien odsyłać wprost do art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Propozycja poprawki:

w art. 27 w ust. 6 wyraz „przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419 i 1637);

3) art. 39 ust. 2 – przepis ten stanowi, że Rada Ministrów tworzy instytut Sieci w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Opinia – jako forma współuczestniczenia w wydaniu aktu normatywnego – dedykowana jest podmiotom, które nie mogą wydawać rozporządzeń (minister może wydawać rozporządzenia), oraz nie ma ona mocy wiążącej. Co więcej, przepis ten nie uwzględnia, że rozporządzenie Rady Ministrów jest dokumentem rządowym, który dochodzi do skutku zgodnie z procedurą, w której minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki ma możliwość wyrażenia swojej opinii, w ramach uzgodnień międzyresortowych. Ponadto minister jest członkiem Rady Ministrów i jako taki będzie współdecydował w sprawie rozporządzenia.

Propozycja poprawki:

w art. 39 w ust. 2 skreśla się wyrazy „, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki”;

4) art. 47 ust. 1 pkt 2 – w przepisie posłużono się sformułowaniem „prawa do patentów na wynalazki” zamiast „patenty na wynalazki”. Zgodnie z ustawą – Prawo własności przemysłowej i pozostałym prawodawstwem dotyczącym wynalazków wyraz „patent” jest synonimem wyrazu „prawo”.

Propozycja poprawki:

w art. 47 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „prawa do patentów” zastępuje się wyrazem „patenty”;

5) art. 51 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 pkt 2 – w związku z tym, że nie budzi wątpliwości, co ustawodawca rozumie pod pojęciem „miejsce zamieszkania”, biorąc pod uwagę praktykę ustawodawcy w zakresie posługiwania się tym pojęciem oraz kierując się § 9 Zasad techniki prawodawczej, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawek:

w art. 51 w ust. 2 w pkt 3 skreśla się wyrazy „w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 80)”;

w art. 52 w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyrazy „w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny”;

6) art. 60 ust. 3 – jeśli w art. 60 ust. 3 mowa jest o regulaminie wynagradzania, o którym mowa w art. 56 pkt 1, należałoby dostosować terminologię art. 60 ust. 3 do art. 56 pkt 1. Analogiczna uwaga odnosi się do art. 60 ust. 5 i art. 66 ust. 3 i 5, przy czym w przypadku art. 66 terminologia powinna być dostosowana do art. 56 pkt 2.

Propozycja poprawek:

w art. 60:

a) w ust. 3 wyraz „regulamin” zastępuje się wyrazami „zakładowy regulamin”,
b) w ust. 5 wyraz „regulamin” zastępuje się wyrazami „zakładowy regulamin wynagradzania”;

w art. 66:

a) w ust. 3 wyraz „regulamin” zastępuje się wyrazami „zakładowy regulamin”,
b) w ust. 5 wyraz „regulamin” zastępuje się wyrazami „zakładowy regulamin wynagradzania”;

7) art. 85 pkt 2, art. 15 ust. 7 – w związku z tym, że art. 16 ust. 2 ustawy o Narodowym Centrum Nauki odnosi się wyłącznie do odwołania albo śmierci członka Rady Narodowego Centrum Nauki, w ustawie tej będzie brakowało przepisu analogicznego do dodawanego do ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju art. 13 ust. 8 zdanie drugie, tj. przepisu określającego sposób postępowania w przypadku wygaśnięcia członkostwa w Radzie z powodu powołania w skład organu albo objęcia funkcji, o których mowa w ustawie. Czy jest to zgodne z wolą ustawodawcy?

Ponadto posłużenie się w ust. 7 pkt 1 i 2 dodawanym do art. 15 ustawy o Narodowym Centrum Nauki, liczbą mnogą w odniesieniu do organów i funkcji, może sugerować, że członkostwo w Radzie wygaśnie tylko w przypadku objęcia więcej niż jednej funkcji albo wejścia w skład więcej niż jednego organu. Analogiczna uwaga dotyczy ust. 8 dodawanego do art. 13 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Propozycja poprawek:

w art. 85 w pkt 2:

a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „ust. 7” zastępuje się wyrazami „ust. 7 i 8”,

b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. W przypadku wygaśnięcia członkostwa członka Rady przed upływem kadencji minister powołuje na jego miejsce na okres do końca kadencji Rady inną osobę wskazaną przez Zespół Identyfikujący spośród osób zgłoszonych w trybie art. 14 ust. 1.”;

w art. 85 w pkt 2, w ust. 7:

a) w pkt 1 wyrazy „organów, o których mowa” zastępuje się wyrazami „organu, o którym mowa”,

b) w pkt 2 wyraz „których” zastępuje się wyrazem „której”;

w art. 86 w pkt 2, w ust. 8 wyrazy „organów, o których mowa w ust. 6, albo objęcia funkcji, o których” zastępuje się wyrazami „organu, o którym mowa w ust. 6, albo objęcia funkcji, o której”;

8) mając na uwadze, że ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668) została opublikowana pod wcześniejszą pozycją w Dzienniku Ustaw, niż ustawa – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669), oraz mając na względzie Zasady techniki prawodawczej, dotyczące struktury ustawy zmieniającej i zasad zamieszczania w niej przepisów zmieniających, przepisy zmieniające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce powinny być zamieszczone w opiniowanym akcie jako art. 95, natomiast przepisy zmieniające ustawę – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jako art. 96.

Propozycja poprawek:

art. 95 oznacza się jako art. 96 i art. 96 oznacza się jako art. 95;

w art. 128 wyrazy „art. 95” zastępuje się wyrazami „art. 96”;

w art. 130–132 wyrazy „art. 96” zastępuje się wyrazami „art. 95”; *(poprawka ta ulegnie modyfikacji w przypadku przyjęcia poprawki zaproponowanej w uwadze nr 14 tej części opinii)*

w art. 133 w pkt 1 skreśla się wyrazy „, art. 96” oraz po wyrazach „pkt 25, 26 i 39,” dodaje się wyrazy „art. 96,”;

9) art. 96 pkt 33, art. 402 pkt 2a – w związku z tym, że środki, o których mowa w art. 365 pkt 2a, zgodnie z art. 371 ust. 1 (po noweli), przyznawane będą w formie subwencji, w wytycznych przepisu upoważniającego popełniono błąd terminologiczny. Posłużono się w nich bowiem wyrazem „dotacja” zamiast wyrazem „subwencja”.

Propozycja poprawki:

w art. 96 w pkt 33, w pkt 2a wyraz „dotacji” zastępuje się wyrazem „subwencji”;

10) art. 98 ust. 3 – ustawa przekształca, z dniem jej wejścia w życie, spółkę PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu w instytut Sieci działający pod nazwą Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii. Zmiana ta stoi w kolizji z uchwaloną przez Sejm tego samego dnia ustawą o zmianie ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz niektórych innych ustaw. W następstwie tej noweli spółka PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu zostanie włączona w zakres pojęcia „spółka realizująca misję publiczną”. Jeżeli opiniowana ustawa wejdzie w życie wcześniej, czego nie da się wykluczyć, modyfikowana definicja pojęcia „spółka realizująca misję publiczną” będzie obarczona błędem (ustawa o Sieci Badawczej Łukasiewicz nie uwzględnia w zakresie swojej regulacji faktu zmiany pojęcia „spółka realizująca misję publiczną);

11) art. 105 ust. 1 – w przepisie tym określono zasady powołania pierwszego dyrektora instytutu – Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii,

wskazując m.in. że będzie on powołany na 5 lat i wymieniając przepisy merytoryczne opiniowanej ustawy, które znajdą zastosowanie w takim przypadku. W związku z treścią art. 105 ust. 1 nasuwa się pytanie, czy możliwe będzie rozwiązanie umowy z dyrektorem przed upływem okresu na jaki została ona zwarta, kto będzie wypowiadał taką umowę, co będzie skutkiem rozwiązania umowy i kto ewentualnie będzie odwoływał pierwszego dyrektora. Ponadto w związku z tym, że w art. 105 ust. 3, który dotyczy pierwszej rady instytutu – Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, wskazano, że do tej rady będzie się stosowało art. 26 (przepis określający zadania rady), nasuwa się pytanie, czy w związku z brakiem analogicznego odesłania w art. 105 ust. 1 (do art. 24) przepis określający zadania dyrektora nie będzie stosowany do pierwszego dyrektora?

Sformułowanie ewentualnej poprawki będzie możliwe po ustaleniu intencji ustawodawcy.

12) art. 105 ust. 5 – propozycja poprawki redakcyjnej. Określenie „do dnia” może być interpretowane, jako oznaczające „do nastania dnia”, a nie do jego upływu. Przyjmując taką interpretację, ostatnim dniem kadencji rady instytutu będzie mógł być dzień 30 grudnia 2019 r.

Propozycja poprawki:

w art. 105 w ust. 5 wyrazy „do dnia” zastępuje się wyrazami „z upływem”;

13) art. 117 ust. 2 – przepis ten powinien odsyłać, do art. 105 ust. 3. W art. 105 ust. 2 mowa jest bowiem o wygaśnięciu mandatów członków zarządu i członków rady nadzorczej spółki PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz prokur udzielonych przez tę spółkę, a nie o radzie instytutu Sieci.

Propozycja poprawki:

w art. 117 w ust. 2 wyrazy „art. 105 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 105 ust. 3”;

14) art. 132 – w art. 132 ustawodawca czasowo utrzymuje w mocy część przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału

dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych. Użyta przez ustawodawcę formuła przepisu czasowo utrzymującego w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze nie odpowiada standardom w tym zakresie wyznaczonym przez Zasady techniki prawodawczej i dotychczasową praktykę ustawodawcy. W § 33 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej wskazano formułę, którą należy zastosować w przepisie przejściowym czasowo utrzymującym w mocy dotychczasowe rozporządzenie (zakłada się, że przepis czasowo utrzymujący w mocy musi wskazywać podstawę prawną utrzymywanych w mocy przepisów oraz przepisów, które zastąpią przepisy dotychczasowe). W ust. 2 wskazanego paragrafu Zasad techniki prawodawczej wyrażono zasadę, w myśl której niedopuszczalne jest czasowe zachowanie w mocy tylko niektórych przepisów aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego. W analizowanym przypadku, po pierwsze nie zastosowano właściwej formuły, a po drugie utrzymano w mocy tylko część przepisów rozporządzenia. Dotychczasowe rozporządzenie zostało bowiem wydane na podstawie art. 402 pkt 1, 2 i 7, a nie jak sugeruje przepis przejściowy na podstawie art. 402 pkt 1 i 2. Pozostawienie art. 132 opiniowanej ustawy bez zmian będzie skutkowało niepewnością adresatów co do pozostawania w systemie prawnym przepisów wydanych na podstawie art. 402 pkt 7, a tym samym przerzuca się na adresatów ryzyko popełnienia błędu przy ustalaniu obowiązującego ich stanu prawnego. Nie będzie również jednoznaczny skutek wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, które zostaną wydane na podstawie art. 402 pkt 1 i 2 (być może również na podstawie pkt 7), w odniesieniu do przepisów wykonawczych czasowo utrzymanych w mocy. Zastosowana w analizowanym art. 132 formuła nie uwzględnia przyjętych w systemie prawnym reguł walidacyjnych dotyczących przepisów wykonawczych.

W przypadku przyjęcia poprawki nr 1 zaproponowanej w uwadze nr 8 tej części opinii, sformułowana niżej poprawka ulegnie modyfikacji.

Propozycja poprawki:

art. 132 otrzymuje brzmienie:

„Art. 132. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 402 pkt 1, 2 i 7 ustawy zmienianej w art. 96, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 402 pkt 1, 2 i 7 ustawy zmienianej w art. 96, jednak nie dłużej niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”;

15) art. 133 – w związku z tym, że art. 1 pkt 21 lit. a ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw wejdzie w życie z dniem 1 września 2019, art. 97 opiniowanej ustawy powinien wejść w życie również 1 września 2019 r. Wynika to z § 91 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej.

Propozycja poprawki:

w art. 133 w pkt kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) art. 97, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 r.”.

Jakub Zabielski
Główny legislator